

ELOSTIRION

NOW FOR WRATH, NOW FOR RUIN AND A RED NIGHTFALL

Snart är det jubel! Nästa år firar Mithlond 40 år och Höstgillet 30. Det ska vi fira med ett extra festligt HG och planeringen har redan startat. Enligt Regentens nyligen utskickade sammanfattning av utvärderings- och planeringsmötet kommer vi att satsa på en fullmatad tredagarsfest med tydligt tema och storslagen bankett.

I år hade vi däremot ett ”vanligt” HG andra helgen i oktober och detta blir ordentligt genomlyst längre in i tidningen, framför allt av Glorfindel. Även andra har blivit inspirerade, kanske av Författargillet, och skrivit om Aragornversen, Tolkienutställningen i Paris och en lite mer obekant diktare.

Vad vi däremot inte får se är *Tolkien* the biopic eller festrapporter från Bokskogen, diverse riksmöten eller Worldcon och Eurocon på Irland. Antingen blev de inte av eller också får de helt enkelt inte plats i detta ovanligt välfyllda nummer 129 av *Elostirion*!

Ruby Gamgee, Skrivare

REGENTEN LÅTER INFORMERA

Ni glömmer väl inte av att vi har en site för att samla foton från våra riksmöten och fester:

<https://mithlondsbilder.se/>

Ni som fotade på t.ex. HG, har ni kommit ihåg att ladda upp foton där, så att vi alla kan ta del av det som hände?

Erion, Mithlonds regent

INRIKESKANSLERN KUNGÖR

Det finns en man, utan vars verk vi inte hade varit här och vars födelsedag ska firas! För detta ändamål söker Rådet nu en kalasfixare.

Ansökningar brukar skickas till Regenten på ett får men då Regentens trädgård inte kan föda fler får skickas ansökan lämpligen via en rosa flamingo.

För Rådet, eder IK

Belewien

LOTSEN SIGNALERAR

Under höstgillet delades följande årsstenar ut:

En något förskräckt Elettaria Goodenough kallades ut från bankettköket och fick sin tvåårssten, en sodalit i blått och silver. Hon trodde nämligen att det var giftermål på gång.

Lochiel, Malbeth och Brethil fick varsin karneol, den röda elvaårsstenen.

Fredegar ”Bullen” Bolger, som tycks vara svag för karneoler, mottog ändå en opaliserande månsten, sextonårsstenen.

Första hobbiten i rymden?

Thengwyn tilldelades en tjugotvåarssten, en malakit i grönt.

Och som om detta inte var spännande nog fick både Beldin och Häxmästaren av Angmar en tjugonioårssten, en violett ametist. Det ska tilläggas att de var så lyckliga och exalterade över sina nya ringar att det strålade om dem som om de vore nygifta!

För den som undrar delas årsstenarna ut till inbyggare som har varit med i ett, två, fyra, sju, elva, sexton, tjugotvå, tjugonio och trettiosju år. Men finns det någon som har fått den trettiosjunde stenen då? Ja, Tar-Telperien äger en sådan.

Den som undrar hur utdelningssystemet, eller rent av formeln, ser ut kan se det som en liten gåta. Vad kommer efter trettiosju? När gåtan är löst tar jag och rådet gärna emot förslag på vilken typ denna sten skulle kunna vara, för ännu är detta ej bestämt. Vad kan vara ädlare än en rosa rodokrosit?

Glorfindel, Mithlonds lots

ORDENSMÄSTARNA KUNGÖR

Å Höstgille XXIX upphöjdes följande inbyggare inom Laurelins orden till väpnares grad –
TARÅK.

Inom Telperions orden upphöjdes till väpnares grad –

SORONÚMĚ.

Inom Telperions orden upphöjdes till väktares grad –

MALBETH.

De upphöjdas Eglerio!

HÄNDELSER I RIKET

Höstgille i en svår tid

Det var åter höst i Mithlond och tid för det årliga gillet. Kalla och ibland svavelosande vindar drog fram över åkrar och ängar. Löven på träden var vackert gula och röda, men en del hade redan fallit. De virvlade nu runt i blåsten i en sista dans. På tal om det så hade många orter i Midgård också fallit. Draken Smaug hade siktats i närheten av Mithlond. Därför befann sig regenten, alla inbyggare och en hel del annat folk nu i Bri, där det rådde sträng ransoning.

För att öka chanserna att överleva ett eventuellt drakanfall behövs träning. Regenten och hans stab hade av den anledningen utsett ett antal övningsledare vars uppgift var att informera och drilla folket i diverse fysiska och intellektuellt krävande övningar, både inomhus och utomhus. Jämte digert informationsmaterial som "Om draken kommer" erbjöds föredrag om drakar, tillverkning av rustningar, vapen och pilbågar och träning i strid till häst.

Övningsledarna Lungorthin, Ren och Glorfindel hade ansvar för fyra av övningarna och satte deltagarna på hårda prov. Det gällde att kunna knopar, känna igen fotspår (särskilt drakspår) och att vara pricksäker med både boll och pilbåge, vilket inte alls var så lätt i den hårda vinden. Bäst lyckades unge Kettil som vann en behövlig nödranson mat.

Kettils eglerio!

Glorfindel, informatör och t.f. övningsledare för Bree-ish army camp

Uppsnappat på HGXXXIX

Medan Kettil vann överlevnadstävlingen satt vi andra som inte tog vår säkerhet på lika stort allvar inomhus och lyssnade på föredrag. Här är en hobbits anteckningar om vad som var viktigast.

Shauqras föredrag om cosplay:

Använd inte svart gummifärg på sprayburk, som grundfärg på foam, det är dåligt! Använd i stället kulörten gun metal, det är bra! Hoppet om böjlig färg heter Hex Flex!

Glorfindels föredrag om pilbågar:

Arathorn säger, gör inte som polisen och skjut med tävlingsbågar inomhus. Fibrer fibrer fibrer! Arathorn säger vidare, nasskydd kan vara bra att ha.

Fredegar och Malbeths föredrag om drakar:

Vad är drakar egentligen? Maiar? nåt annat? demoner? hybrider mellan maiar och djur? en byggd varelse ingjuten med en del av Morgoths själ? Social analys baserad på språkbruk i *The Hobbit*: Bilbo = salt of the earth, Smaug = upper-class twit.

Were-dragons? -There dragons!

Vid de något nedbantade ceremonierna kom ambassader från Forodrim (brandsläckare) och Angmar (nödransoner). Utmärkt, nu var vi både skyddade mot drakel och kunde få lite mat i oss!

Under banketten deklamerade Fredegar Ringversen på transpiranto:

Tres kringlas para Elf-kommandoras sub la firmament

Sept para lilliputtas in subterraneum logement

Nevas para knegare como Fonus propiedad

Unas para schwarzen chef sup' inkomfortabel pedestal

In pajsan Mordor mit dysfunko vägbelys

Unas para kommandemente, unas por los ritro-var

Unas por los apportan et in dunklo hålla kvar

In pajsan Mordor mit dysfunko vägbelys

Mit dysfunko vägbelys (Text och bild: Ruby)

Vår hjältemodige Regent

Draken Smaug hade härjat i vår närhet under en längre tid och flera städer och byar hade redan fallit. Därför bestämde regenten att allt Mithlonds folk skulle evakueras till Bri. Vi in-kvarterades på det gamla värdshuset Stegrande ponnyn. Många andra hade också lyckats ta sig dit. Det rädde mycket sträng matransonering, men på något vis sammanställdes en fantastisk festmåltid. Kanske den sista ...

Mitt i banketten hördes dån av drakens vingar utanför fönstren. Ett väldigt moln av stoft och en het våg av värme slog mot värdshusets ena vägg. Drakens andedräkt var förfärlig. Sprickor började synas här och där. Vi tog skydd under borden och gjorde som vi hade lärt oss under säkerhetsövningarna.

Regenten fattade sin pilbåge och störtade oförväget ut genom dörren för att möta draken. Det var nu eller aldrig! I mörkret utanför hördes drakens gälla skrin och dånande röst. Förfärliga ljud som inte går att beskriva med ord nådde våra öron.

Efter något som kändes som en evighet bultade det hårt på dörren. Med viss tvekan lyfte vi bort regeln och öppnade försiktigt dörren på glänt. In kom regenten med pilbågen i den ena handen och drakens skinn i den andra. Vi var räddade! Vi kunde krypa fram från våra gömställen.

Ryktet säger att regenten fällde draken med ett enda skott! (Se bild. I bakgrunden skymtar listan över saknade, som tyvärr inte klarade sig till Bri.)

Glorfindel

A man for all seasons (Bild: Glorfindel)

LÖGN OCH FÖRBANNAD DIKT

Jag fortsätter envetet att prata om mina egna tolkningar av Tolkiens dikter. (Se ET127 för en förklaring av rubriken.) I dag har turen kommit till Vidstiges gåta (The Riddle of Strider). Men den här gången tänkte jag också ta med Lotta Olssons version av samma dikt som jämförelse. Jag utgick nämligen från den i min tolkning och försökte förbättra där jag tyckte att det behövdes, snarare än att börja från noll. (Originalets lydelse utgår jag från att läsaren kan, eller snabbt kan hitta. Och Ohlmarks kan vi den här gången lämna därhän, då han inte har följt versmåttet och därmed är ”utom tävlan”).

Inte allt som är guld måste glittra.

Inte alla är vilse som går.

Inte allt som är gammalt skall vittra.

Det finns rötter som frost inte når.

Upp ur askan skall flammorna bringas,

ett ljus slå ur skuggorna ut,

den klinga som brutits skall svingas,

och en kung få sin tron som förut.

- L Olsson

Inte allt som är guld måste glittra,

inte alla som vandrar går vill.

Gammal styrka skall inte förvittra,

djupa rötter når frost inte till.

Upp ur askan skall lågorna spela,

ett ljus skingra skuggorna än;

det svärd som var brutet skall helas

och en kronlös bli konung igen.

- B Bönrot

Detta är ju dikten som Bilbo skrev till sin vän Dúnadan, alltså Aragorn. Versmåttet är inte helt strikt, men nästan: udda rader har formen *ra-ta-ta ta-ta-ta taa-ta* och jämna har formen *ra-ta-ta ta-ta-ta taa*. Men innan den strikta formen börjar på varje rad är det fritt att ha en obetonad stavelse, eller två, eller ingen alls. Både Olsson och jag inleder med två obetonade oftare än Tolkien, för att försöka kompensera för svenskans svårighet att fatta sig kort.

Första problemet jag upplever hos Olsson är raden ”inte alla är vilse som går”. Den låter helt enkelt inget vidare. Det finns dessutom en dubbelmening i *wander*, det kan betyda både ”vandra omkring” och ”irra”, som visserligen inte går att riktigt fånga på svenska, men som man i alla fall kommer klart närmare med ”vandrar” än med ”går”. Men ändrar jag den här raden, då måste jag också ändra på frostraden för att rädda rimmet. Jag tycker att Olssons frostrad är bättre än min, men att det ändå som helhet blir en klar förbättring.

Andra problemet är att de tre första raderna samtliga börjar på ”inte allt/inte alla”. Det ger en lite annan klang än originalet. Men det var dessbättre lätt avhjälp.

Men de största problemen jag har med Olssons tolkning är de två sista raderna. ”Den klinga som brutits skall svingas” utelämnar det faktum att svärdet lämpligen bör lagas först. Och ”en kung få sin tron som förut” låter helt enkelt banalt och futtigt. (Detta är största svagheten i Olssons Tolkientolkingar rent generellt, skulle jag hävda: hon är bra på att fånga metern och får oftast med det väsentliga i innehållet också, men hon lyckas inte alls tänga originalets klang, i synnerhet inte när det blir lite högstämt.) I min omtolkning kan man kanske ha synpunkter på det lilla nödrimmet spela/helas, men det är ett pris väl värt att betala, tycker jag. Och Tolkien drar sig ju inte för sådant han heller, t ex här i *glitter/wither*.

Man tappar lätt överblicken när man zoomar in på enskilda detaljer så här. Men om jag lutar mig tillbaka och försöker ta in dikten i sin helhet, så som en vanlig läsare upplever den, då tycker jag att min tolkning ligger klart närmare originalet än Olssons i känsla och stämning. Och då har jag uppnått mitt syfte!

Bactrianus Bönrot

PRESSTOPPPRESSTOPPPRESSTOPP

BARANOR HAR LAGAT OCH ÄTIT EN VEGETARISK RÄTT!

- Jag är chockad! Vart är världen på väg? säger en högt uppsatt mithlondit på HGXXIX.

TOLKIEN I PARIS

Bullen besöker en utställning

Den 22 oktober i år öppnade en stor utställning om Midgård och JRR Tolkien på Bibliothèque nationale de France (BnF) alltså franska nationalbiblioteket, närmare bestämt Bibliothèque Mitterand i Paris (nationalbiblioteket är utspritt på flera bibliotek). BnF är i första hand ett forskningsbibliotek med stora samlingar och plats för utställningar där olika författare lyfts fram.

Fredegar "Gros-lard" Bolgeurre

Allas vår John Ronald Reuel Tolkien är den förste icke-franskspråkige författare av vilken biblioteket inte har några manuskript i sina samlingar som får egen utställning och med tanke på att den gode professorn inte var så överdrivet förtjust i Frankrike kan man tycka att det är lite märkligt, men egentligen är det inte det.

Fransmännen gillar Tolkien, Christopher Tolkien bor sedan många år tillbaka i Frankrike och här finns en stor kunskap och respekt för Tolkiens värld, verk och även forskning.

Jag lyssnade bland annat på en podd med Leo Carruthers, professor emeritus vid Sorbonne, som kom i kontakt med Tolkien genom hans språkstudier, och först senare upptäckte att han var författare också. Och överhuvudtaget tycker jag att man tar Tolkien och fantasy på allvar i Frankrike. Den lite nedlåtande synen som vi kan hitta i Sverige finns säkert också, men när jag har läst artiklar och lyssnat på poddradio så har ämnet behandlats med stor respekt av litteraturvetare och andra kulturprofiler. Referenser till såväl William Morris som JK Rowling är inte ovanliga. Fantasy behandlas som vilken sorts litteratur som helst helt enkelt.

Vincent Ferré som har varit huvudansvarig för utställningen är själv professor i litteraturvetenskap. Han är bland annat expert på Proust och medeltida litteratur – och det är inte första gången jag hör talas om någon som har snöat in sig på både Proust och Tolkien. Jag har hört andra som har sagt att *Ringarnas herre* och *På spaning efter den tid som flytt* är en lika stor läsupplevelse, men det är en madeleinekaka som vi får spara till ett annat tillfälle.

Vincent Ferré har också hjälpt till med den nya franska översättningen av *Lord of the Rings*, och på The Tolkien Estates webb hittar ni några av hans artiklar (på engelska).

Utställningen om Tolkien har tidigare visats i Oxford, även om den inte är riktigt likadan i Frankrike. Redan 2016 hörde Bodleian Library av sig till BnF och undrade om det fanns ett intresse av att flytta över utställningen. Det gjorde det, och material som redan fanns i Frankrike kunde också läggas till. Exempelvis fanns originalen till *Mr Bliss* och *Breven från jultomten* hos Christopher och Baillie Tolkien i Provence. Från BnF:s samlingar kunde medeltida skrifter och annat som inspirerat Tolkien läggas till – något jag noterade där var bland annat ett exemplar av *Bland tomtar och troll* med John Bauers fina illustrationer.

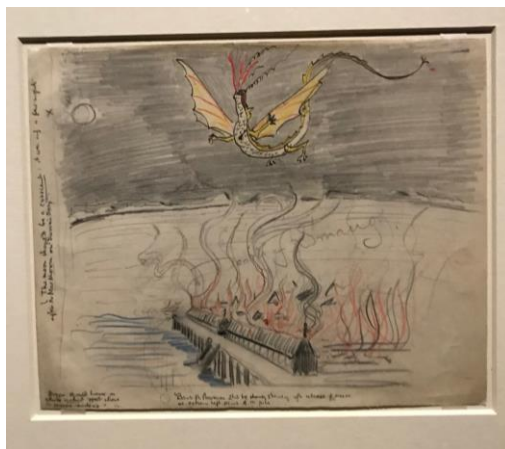
Familjen Tolkien har alltså varit inblandad i utställningen, även om i alla fall Christopher har hållit en relativt låg profil. Baillie är intervjuad i bibliotekets tidning och Cristophers son Adam Tolkien (som bland annat har hjälpt till med de tre senaste böckerna) kommer att prata senare under hösten.

Eftersom jag ju gärna besöker Paris så bestämde jag mig nästan så fort jag fick höra talas om utställningen att jag måste dit för att se den. Det ångrar jag verkligen inte, för det är en helt fantastisk utställning.

En så här stor samling av Tolkiens egna original är helt unik och det är magiskt att se allt: handskrivna sidor ur *Lord of the Rings*, skisser, målningar. Det är helt enastående och nästan lite

överväldigande. Olika kartor, olika versioner av skisser på till exempel Morias portar.

Det var en hisnande känsla att stå framför Tolkiens originalmålning av Smaug på sin skatt hög, för att ta ett för Mithlond aktuellt exempel. Jag fick nästan nypa mig några gånger för att försäkra mig om att jag inte drömde. Det här var saker skapade direkt av Författarens hand och jag blev nästan förvånad hur starkt berörd jag blev. Jag är ju nörd, men ändå!

Fantastiska är också de stora bonaderna som Baillie Tolkien har vävt med JRRT:s målningar som förlaga. Dessa har tidigare hängt i en kyrka i södra Frankrike. När utställningen packas ner ska de tydligen till Oxford och jag gissar att man kommer att kunna beskåda dem där i framtiden.

Vägen genom Midgård i utställningen gick genom de olika folken – naturligtvis började det med hobbitar och avslutades med valar. Det kändes som en lämplig uppdelning och det var intressanta och initierade texter om Midgård och dess folk. De flesta texterna fanns både på franska och engelska.

Även Tolkiens liv fick lite utrymme, en av läsesalarna i Oxford var vackert avbildad, liksom flera fina familjebilder. Här fick vi också ta del av målningar och texter från hans verk som inte utspelar sig i Midgård (såsom tidigare

nämnda *Mr Bliss*) men också ett brev från CS Lewis (strax efter att denne hade läst en version av *Lord of The Rings* runt 1949). Ett av de finaste objekten var ett av Tolkiens första brev, som hans mamma hade dikterat och skickat till pappa Arthur.

Utställningen pågår till och med den 16 februari och har ni möjlighet att åka så gör det. Naturligtvis kontaktar ni undertecknad först som kan förse er med lite restaurangtips och förslag på andra saker som är värda att besöka i ljusets stad Paris.

Fredgar Bolger (även bilder)

<https://www.bnf.fr/en/agenda/tolkien-journey-middle-earth>
<https://www.college-de-france.fr/site/jean-robort-symposium-2016-06-09-16h50.htm>
<https://www.tolkienestate.com/en/learning/thoughts-and-studies/translating-tolkien.html>
<https://www.tolkienociety.org/2018/04/first-tolkien-tapestry-unveiled/>

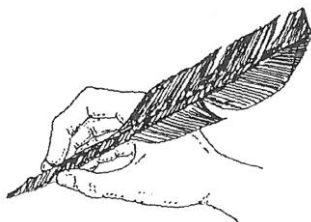
SKRIV ELLER LETA!

Lotsämbetet har beslutat att samla ihop alla rikets aliasbeskrivningar. Förr fanns dessa på väven men efter de senaste årens omvälvningar tycks de ha glidit in i skuggorna.

Tanken är att sammanställa aktiva inbyggares aliasbeskrivningar för inbyggarlistan på den inre väven och att publicera dem i ET. Förhoppningen är att information om alias, ordnar, utmärkelser etc snart ska finnas på väven tillsammans med en bild av varje inbyggare.

Har du någon gammal text liggande i byrålådan eller vill du skriva en ny? Författargillet har erbjudit sig att agera spökskrivare om det skulle behövas. Skicka in din text till lotsämbetet!

Glorfindel, Mithlonds lots

LITE OM NONSENS

Häromdagen föll mina ögon på en bok i sovrummet som jag fick för ett bra tag sedan, *A Book of Nonsense by Edward Lear*. Det är en bok som inte borde saknas hos alla som, liksom jag, är barnsligt förtjusta i nonsensverser. I händelse av att du inte känner till dem finns de glädjande nog delvis också på nätet, där det också, via länkar, finns biografidata och ett urval av hans, kanske förvånande utmärkta, landskapskonst och väldigt speciella teckningar, samt andra samtida nonsensverser.

Hans verser är rätt tidiga limerickar där versmättet är samma som i de nuvarande men innehållet är mer inriktat på nonsens än vitsigheter och lättare (?) oanständigheter. I stället för en ”poäng” är sista raden ofta en variant av den första raden. Lear var förresten samtida med Lewis Carroll, vilket knappast torde överraska någon.

Ett par limerickar av Lear med typiska illustrationer:

*There was an Old Man of Peru,
Who watched his wife making a stew;
But once by mistake,
In a stove she did bake,
That unfortunate Man of Peru.*

*There was an Old Person of Rhodes,
Who strongly objected to toads;
He paid several cousins,
To catch them by the dozens,
That futile Old Person of Rhodes.*

Och varför inte passa på att lägga till lite Midgårdas nonsens när jag ändå sitter här:

*A crazy old hobbit of Staddle
with butter covered his saddle.
He slithered of course
and fell off his horse,
That crazy old hobbit of Staddle*

Ren den Orene

<http://www.nonsenselit.org/Lear/BoN/index.html>

NOTISER

Sanning i sagorna?

TV-programmet *Vetenskapens värld* som visades 21 oktober handlade om den i Sverige totalt okända Beowulf. Arkeologen Bo Gråslund hävdar att han var en historisk gotlänning, Avar Stråben från Alva, och inte alls hittepä som Tolkien säger!

<https://www.svtplay.se/video/24061026/vetenskapens-varld/vetenskapens-varld-sasong-31-sanning-i-sagorna?>

Tolkien the biopic

Filmen om den unge JRR och romansen mellan honom och Edith Bratt har nu haft premiär i hela världen – utom i Sverige som inte vill visa filmen på bio. Därför har inga mithlonda recensioner influerat till ET. Reaktionerna på nätet har däremot varit blandade: the Tolkien Estate tar sin hand ifrån projektet, vissa vanliga biobesökare tycker filmen är trevlig, andra att den är platt.

Goda råd är dyra

Inför stämman nästa år önskar valberedningen veta om någon inbyggare känner sig uppgiften mogen och kan tänka sig att ingå i nästa Grå Råd. Om ja, hör av er till Skrivaren, om nej, invänta inkallelseorder.

Om nazgûlen varit framme

De klarar inte av stick av morgulknivar på Sahlgrenska på grund av bristande personalkompetens (paging Dr Elrond!). För att klara svårare fall måste de ringa Stadsbiblioteket för att rådfråga specialistkompetens.

Mithlondpuben

KALENDARIUM

9/11 – Riksmöte med loppis

16/11 – Fi-kon

23/11 – Filmkväll hos Erion och Spirea

3/1 – Tolkiens födelsedag

februari – Mithlonds stämma

Pubkvällar första tisdagen i månaden.

Bokgillesmöten sista onsdagen i månaden.

Övriga gillen och fester annonseras separat.

Elostirion är Mithlonds, Göteborgs Tolkiensällskaps, tidning. Elostirion är gråalviska och betyder ”stjärnvakt”.

Ansvärlig utgivare: Mithlonds Regent, Erion (M Jonasson). Redaktör: Ruby Gamgee (H Kiel).

Korrektur: Bactrianus Bönrot (M Börjesson).

Adress Elostirion, c/o Helena Kiel, Persgatan 8A, 416 58 Göteborg. Email: et@mithlond.se

Detta nummer utgavs i november 2019 u.t.

Copyright © Elostirion, Grå Rådet och de enskilda upphovsmännen 1991–2019. Återgivning av text och bild i annan publikation tillåts ej utan aktuell upphovsmans medgivande.

Bilder i detta nummer: Iorlas, Merriwyn, Ruby Gamgee, Glorfindel, Fredegar Bolger, Edward Lear.

Uppлага: i pdf-format på Mithlonds väv www.mithlond.se/et

Tryckta lösnummer kan köpas till självkostnadspris.

Prenumerationer löses direkt av Skrivaren.

Nästa nummer utkommer i februari 2020.

